

ASIGURAREA DOMENIULUI CONFECȚII-TEXTILE DIN REPUBLICA MOLDOVA CU DOCUMENTAȚIE NORMATIVĂ DE STANDARDIZARE

Veronica VASILIEV, st. gr. MTCT-101
Coordonator științific: conf. univ., dr. Ala DABIJA

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În lucrare se reprezintă un studiu de caz privind analiza documentației normative din Fondul Național de Standardizare din Republica Moldova și din rîndul întreprinderilor de confecții - tricotaje, sistematizarea și clasificarea documentației normative în vigoare în domeniul confecții-textile după categorii specifice și origine în scopul determinării gradului de asigurare al domeniului cu documentație normativă de standardizare. Rezultatele studiului se prezintă tabelar și grafic sub forma unor diagrame, ceea ce simplifică evidența documentației în vigoare de specialitate

Cuvinte cheie: documentație normativă, standarde, domeniul confecții – textile, diagrame, clasificare

Introducere

Documentația normativă de standardizare cuprinde norme sau ansambluri de norme ce stabilesc definiții, terminologii, condiții de calitate și execuție, caracteristici, metode pentru produse, procese, servicii, cu caracter normativ care reglementează diverse activități ale unei întreprinderi. [1,4]

Clasificarea documentației normative de standardizare cuprinde: standarde, prescripții (specificații) tehnice, regulamente etc. [1,4]

Implementarea standardelor în vigoare în întreprinderile de confecții are un rol benefic asupra asigurării calității producției. Cele mai recente studii germane au scos în evidență că standardizarea ocupa locul doi, după mijloacele materiale, între elementele care determină succesul în afaceri al unei întreprinderi. [5]

1. Analiza, clasificarea documentației normative de standardizare în domeniul confecții – textile

În Republica Moldova documentația normativă de standardizare este stipulată în Fondul Național de Standardizare (FNS) deținut de Institutul Național de Standardizare (INS). Această organizație a creat un sistem informațional și un fond de documente normative în scopul asigurării prompte a agenților cu informație și documente normative veridice, armonizate cu cerințele internaționale și directivele europene. [5]

Ca studiu de caz, în baza unei analize a documentației normative de standardizare din Rep. Moldova centralizate în Fondul Național de Standardizare, se poate constata, că numărul de standarde și regulamente în domeniul confecții – textile este de 267, ceea ce constituie 0,3 % din numărul total al documentației normative în vigoare, fiind cunoscut faptul, că la momentul actual FNS este format dintr-un număr de peste 80 000 de standarde de diversă origine (fig.1).

În baza analizei documentației normative în domeniul confecții – textile s-a realizat o sistematizare a acestora pe categorii, centralizată tabelar (tabelul 1), precum și o clasificare a documentației normative analizate după origine, care se prezintă sub forma unor diagrame (fig. 2 – 3).

Analizînd diagramele prezentate în fig. 2–3, se observă că standardele interstatale în domeniu (cu abrevierea GOST) constituie la momentul de față o pondere de 85%, cărora le corespunde un număr de 226 de documente normative, ceea ce formează cea mai mare parte al fondului de documentație normativă în domeniul confecții – textile. Pe al doilea plan se amplasează standardele moldovene ajustate la standardele interstatale (cu abrevierea SM GOST), fiind în număr de 18, formînd respectiv o pondere de 7%, urmînd standarde moldovene ajustate la standarde române și europene (cu abrevierea SM SR EN), care constituie un număr de 10 documente normative, respectiv – 4%. Standardele interstatale analizate sunt disponibile doar în limba rusă, standardele moldovene sunt ajustate la standardele române prin metoda unor noi redacții sau

Figura 1. Clasificarea standardelor din FNS al Rep. Moldova [5]

metoda de încorporare sau referință. Toate standardele sunt disponibile beneficiarilor în sediul Institutului Național de Standardizare.

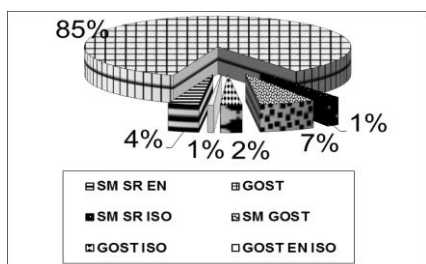

Figura 2. Clasificarea procentuală a documentației normative în domeniul confecției – textile în funcție de origine:

- SM SR EN - Standarde moldovene ajustate la standarde române și internaționale;*
- SM SR ISO - Standarde moldovene ajustate la standarde românești și internaționale;*
- GOST EN ISO - Standarde interstatale ajustate la standarde europene și internaționale;*
- SM GOST - Standarde moldovene ajustate la standarde interstatale;*
- GOST ISO - Standarde interstatale ajustate la standarde internaționale;*
- GOST - Standarde interstatale.*

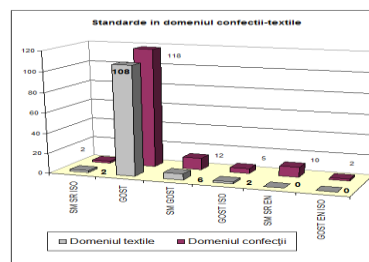

Figura 3. Clasificarea în valori numerice a documentației normative pe domenii în funcție de origine:

Sistematizarea și clasificarea standardelor analizate în funcție de categorii, destinație, indicativ și denumire se centralizează în tabelul 1.

Tabelul 1. Clasificarea documentației normative în domeniul confecției – textile

Indicativul standardului	Destinația	Categoria
1	2	3
<i>ICS 61. Industria de confecții</i>		
SM SR EN 13402-2:2012; SM SR EN 13402-3:2012; SM SR ISO 637+AC1:2012	Termeni, definiții privind proceduri de măsurare a corpului, desemnarea mărimilor	Terminologie
GOST 4.45-86	Nomenclatorul indicilor de calitate	
GOST 12807-2003; GOST 17037-85; GOST 28274-89	Termeni și definiții	
SM SR EN 13758-2+A1: 2012; GOST 30327-95; GOST 25296-2003; GOST 23193-78; GOST 10581-91	Materiale textile. Clasificarea și marcarea îmbrăcăminte	Prescripții tehnice
SM SR EN 14682:2012; SM GOST 31407:2010; SM GOST R 50713:2005; GOST 28865-90; GOST 28866-90; GOST 17916-82; GOST 17917-86	Îmbrăcăminte pentru copii – corpuri tip, condiții tehnice impuse produselor de lenjerie	
SM GOST 31405:2010; SM GOST 31406:2010; GOST 12.4.131-83; GOST 9896-88; GOST 10151-75; GOST 23060-78; GOST 23617-79; GOST 23703-79; GOST 25294-2003; GOST 27170-86; GOST 27419-87; GOST 27651-88; GOST 27654-88; GOST 29097-91; GOST 31409-2009; GOST ISO 3637-2004; GOST 27410-87	Îmbrăcăminte pentru femei – îmbrăcăminte exterioară, produse de lenjerie, uniforme, îmbrăcăminte sanitară, impermeabile	
SM SR ISO 3636+AC1: 2012; SM GOST 31408:2010; GOST 12.4.132-83; GOST 12.4.134-83; GOST 1126-77; GOST 5759-75; GOST 8712-83; GOST 9208-85; GOST 9897-88; GOST 13708-86; GOST 13709-86; GOST 18729-84; GOST 18825-84; GOST 19159-85; GOST 19216-81; GOST 19217-85; GOST 19867-93; GOST 19902-89; GOST 20756-88; GOST 20757-91; GOST 20801-75; GOST 20881-91; GOST 22545-77; GOST 23059-78;	Îmbrăcăminte pentru bărbați – îmbrăcăminte pentru militari, lenjerie, impermeabile, paltoane, scurte, pantaloni, îmbrăcăminte specială, îmbrăcăminte sanitară	
GOST 23560-79; GOST 23712-85; GOST 23713-79; GOST 24232-80; GOST 24782-90; GOST 24870-81; GOST 24871-81; GOST 24912-81; GOST 24913-81; GOST 25295-2003; GOST 25904-83; GOST 26085-84; GOST 26466-85; GOST 26707-85; GOST 27169-86; GOST 27214-87; GOST 27216-87; GOST 27527-87;		

1	2	3
GOST 27619-88; GOST 27620-88; GOST 27643-88; GOST 27652-88; GOST 27653-88; GOST 28368-89; GOST 28416-89; GOST 28445-90; GOST 28474-90; GOST 29038-91; GOST ISO 3636-2004; GOST ISO 4415-2004		Prescripții tehnice
GOST 31228-2004; GOST 26115-84; GOST 21219-88; GOST 18827-88; GOST 17061-82; GOST 16825-2002; GOST 10399-87; GOST 9173-86; GOST 8541-94; GOST 3897-87; SM GOST 31406:2010	Îmbrăcăminte din tricot (costume de baie, produse de lenjerie) – marcarea, ambalarea, transportarea și păstrarea	
GOST 5201-69; GOST 5710-85; GOST 7069-74; GOST 7416-73; GOST 8765-93; GOST 11287-76; GOST 28503-90; GOST 31293-2005	Îmbrăcăminte din blană și piele – îmbrăcăminte exterioară, gulere și manșete	
SM SR EN 1103:2012; SM SR EN 13758-1+A1:2012; SM SR EN 13770:2012; SM SR EN 14878:2012; GOST 4103-82; GOST 12566-88; GOST 28073-89; GOST EN ISO 13935-1-2002; GOST EN ISO 13935-2-2002; GOST ISO 3759-2002; GOST ISO/TS 11079-2002	Materiale textile – comportarea la foc, la radiațiile solare, rezistența la abraziune	Metode și încercări
GOST 30388-95; GOST 30387-95; GOST 26559-85; GOST 19712-89 GOST 11595-83; GOST 11215-65; GOST 9176-87; GOST 2351-88; GOST 1136-88; GOST 1115-88; GOST 2351-88; SM GOST 31422:2010	Produse din tricot. Determinarea nivelului și a indicilor de calitate	
SM GOST 31396:2010; SM GOST 31397:2010; SM GOST 31398:2010; SM GOST 31399:2010; SM GOST 31400:2010; GOST 23167-91; GOST 26456-93; GOST 26456.0-89; GOST 26456.1-89; GOST 26456.2-91; GOST 26456.3-91	Corpuri tip – femei, femei corpolente, femei însărcinate, bărbați și bărbați corpolenți	
<i>ICS 59. Industria textilă</i>		
GOST 27244-93; GOST 30102-93; GOST 30125-94	Fibre chimice Termeni și definiții. Defecte	Terminologie
SM SR ISO 6938:2012; SM SR ISO 8159:2012; GOST 3398-74; GOST 13784-94; GOST 20433-75; GOST 30724-2001	Fibre naturale. Termeni și definiții. Vocabular	
SM GOST; 30445:2012; GOST 3152-79; GOST 3279-95; GOST 3818.072; GOST 9992-79; GOST 10330-76; GOST 10379-76; GOST 11191-77 GOST 23087-78; GOST 23406-78; GOST 25716-94; GOST 6015-72	Fibre naturale de origine vegetală. Ambalarea, marcarea, transportarea și păstrarea	Prescripții tehnice
GOST 4.68-81; GOST 10.31-70; GOST 2259-2006; GOST 2260-2006; GOST 5108-77; GOST 5618-80; GOST 5778-2000; GOST 6070-78; GOST 6614-84; GOST 7737-89; GOST 7763-71; GOST 7937-74; GOST 7939-79; GOST 9394-76; GOST 9764-74; GOST 9993-74; GOST 12285-77; GOST 12925-77; GOST 13612-77; GOST 24383-89; GOST 25590-83; GOST 26383-84; GOST 26588-85; GOST 28411-89; GOST 28491-90; GOST 30702-2000; GOST 31255-2004; GOST 31256-2004; GOST 31257-2004; GOST 31308-2006; GOST 31355-2007; GOST 10376-77	Fibre naturale de origine animală. Nomenclatorul indicilor de calitate. Cerințe impuse producției exportate. Ambalarea, marcarea, transportarea și păstrarea	
GOST 4.127-84; GOST 4.128-84; GOST 10546-80; GOST 10590-75; GOST 16008-94; GOST 18382-73; GOST 16736-2002 (ISO 1139-73); GOST 19799-74; GOST 24662-94; GOST 25388-2001; GOST 26022-94; GOST 26491-95; GOST 30236-95	Fibre chimice. Nomenclatorul indicilor de calitate. Ambalare, transportare, marcare și păstrare	
SM GOST 9679.0:2012; SM GOST 9679.1:2012; SM GOST 9679.2:2012; SM GOST 9679.3:2012; GOST 3274.1-72 (ISO 1973-76, ISO 3060-74); GOST 3274.2-72; GOST ISO 5089-2001; GOST 3274.3-72; GOST 3274.0-95; GOST 3274.4-72; GOST 3274.5-72 (ISO 4913-81); GOST 3818.1-72; GOST 5551-82; GOST 21820.0-76; GOST ISO 5088-2001	Fibre naturale de origine vegetală. Metode de prelevare a probelor, de determinare a umidității, a gradului de impurificare, a caracteristicilor fibrei de bumbac	Metode și încercări
SM GOST 21008:2008; GOST 17514-93; GOST 18082-93; GOST 20269-93; GOST 20270-84; GOST 20576-88; GOST 21008-93; GOST 21244-75; GOST 26225-93;	Fibre naturale de origine animală. Metode de determinare a fracțiunii masice de grăsimea rezistenței la	

1	2	3
GOST 29239-91; GOST 30190-2000	Rupere. Metode de prelevare a probelor etc.	Metode și încercări
GOST 30713-2000; GOST 30684-2000; GOST25133-82; GOST 30351-2001; GOST 29332-2006; GOST 26171-2001; GOST 22496-77; GOST 22289-76; GOST 22227-88; GOST 22183-76; GOST 22092-76; GOST 21750-76; GOST 19673-74; GOST 19603-74; GOST 19536-74; GOST 17824-2005; GOST 13411-90; GOST 10213.7-2001; GOST 10213.5-2002; GOST 10213.4-2002; GOST10213.3-2002; GOST 10213.2-2002; GOST 10213.1-2002; GOST 10213.0-2002; GOST 10088-90	Fibre chimice. Metode de determinare a rezistenței electrice, a umidității, a neuniformității vopsirii.	

Unul dintre obiectivele strategice ale Institutului National de Standardizare reprezintă atingerea unui nivel înalt de adoptare a standardelor europene și internaționale în calitate de standarde naționale.[5]

Pentru anul 2013 de către INSM s-a preconizat adoptarea unui număr de 265 de standarde în domeniu, ceea ce practic v-a dubla nr. de standarde în domeniul analizat, clasificarea cărora se prezintă în diagrama din fig.4.

Etapa finală realizată în lucrare – este determinarea gradului de asigurare al domeniului confecției – textile cu documentație normativă de standardizare prin efectuarea unui sondaj în cadrul întreprinderilor de confecții – tricotaje din Rep. Moldova. Printre întreprinderile de confecții – tricotaje audiate au fost S.A. ”Artizana”, S.A. ”Ionel”, S.A. ”Stag”, SR.L. ”Vasconi”or. Chișinău.

Drept rezultat se poate menționa, că:

- ✓ întreprinderile în domeniu, care fabrică producție în sistemul lohn utilizează o mică parte a documentației normative de standardizare din FNS, utilizând preferențial pentru procesele de fabricație documentația comercială trimisă de clienții externi, prin care este asigurată calitatea cerută de beneficiari;
- ✓ se urmărește o tendință de creștere a numărului de standarde utilizate de către întreprinderile care lucrează sub marca proprie, și cele care produc articole de îmbrăcăminte pentru piața autohtonă, documentația normativă fiind ca parte componentă a infrastructurii calității, garantând un nivel superior de calitate, și, ca urmare, și fidelitatea clienților;
- ✓ cea mai mare parte a documentației normative în domeniu sunt solicitate de către organismele de certificare, deoarece în baza acestora poate fi determinat nivelul de calitate a produselor fabricate de întreprinderea care solicită certificatul de conformitate.

Concluzii

Ca rezultat al studiului prezentat în lucrare se poate menționa că domeniul confecției – textile din Republica Moldova beneficiază de un număr semnificativ de documentație normativă de specialitate suficientă pentru asigurarea solicitărilor agenților economici. Clasificarea documentației pe categorii, prezentată tabelar (tab.1) permite o simplificare pentru utilizare de către specialiștii în domeniu. Cea mai mare parte a documentației normative în domeniu este de origine rusă, urmînd documentație normativă română ajustată la norme internaționale și europene.

Bibliografie

1. *Legea standardizării adoptată în Republica Moldova*. Monitor oficial, Nr. 590-XIII din 22.09.95;
2. *Fibre textile*. Broșură tematică. INSM, Chișinău, 2013.
3. *Îmbrăcăminte*. Broșură tematică. INSM, Chișinău, 2013.
4. Atanase, I., Atanase, A. *Standardizarea și certificarea mărfurilor*, Curs în format digital / <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro>. Accesat 15.10.2013.
5. <http://www.standard.md>. Accesat 21.10.2013.

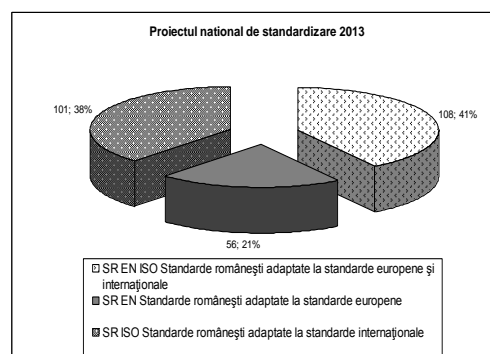

Figura 4. Standardele din domeniul confecției–textile propuse spre aprobare în anul 2013 de către INS